

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2CoCsp/38/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8618200604
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8618200604.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v K. v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana v spore žalobcu: S. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXX, zastúpený JUDr. Ivom Babjakom, advokátom, so sídlom Advokátska kancelária Sov. hrdinov 200/33, Svidník proti žalovanému: Československá obchodná banka, a.s., so sídlom Žižkova 11, Bratislava, IČO: 36 854 140, zastúpenej Vojčík & Partners BA s.r.o., so sídlom Hlavné námestie 5, Bratislava - m.č. Staré mesto, IČO: 53 204 786, o vydanie bezdôvodného obohatenia s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Svidník zo dňa 17.05.2023 č.k. 3Csp 27/2018-311, jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok okrem výroku II.

Priznáva žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 16.037,20 eur s prísl. do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, vo zvyšku žalobu zamietol. Žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 96 % a taktiež mu uložil povinnosť zaplatiť na súdnom poplatku sumu 962,22 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 40.000 Sk s čerpaním od 12.06.2007, následne 05.05.2009 žalobca požiadal o zmenu výšky úverového limitu na 3.000 eur. Žalovaný tejto žiadosti vyhovel, následne listom z 20.08.2013 žalovaný vyzval žalobcu k úhrade dlhu zo zmluvy o úvere, ktorý dlh vyčíslil rozsahom 98.524,86 eur s prísl. Zo spisu Okresného súdu Svidník sp. zn. 7C 236/2015 súd prvej inštancie zistil, že žalobca Československá obchodná banka, a.s. so sídlom v Bratislave proti žalovanému S. E. uplatnil nárok na zaplatenie sumy 3.514,63 eur s prísl. a to z titulu takto poskytnutého úveru vo forme čerpania kreditnej karty. V tomto konaní bola žaloba žalobcu zamietnutá, bolo zistené, že medzi stranami sporu ide o spotrebiteľský vzťah s tým, že súd v spomínanom konaní vyhodnotil, že poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov. Žalobca poskytol žalovanému úver vo forme čerpania kreditnej karty vo výške 162.219,51 eur a žalovaný z tohto titulu uhradil sumu 178.611,91 eur. Rozsudok v spomínanom konaní nadobudol právoplatnosť dňa 25.11.2017.

3. Súd prvej inštancie sa ďalej zaoberal námietkou premlčania tohto nároku. Zdôraznil, že v danej veci bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného vzniklo z dôvodu absencie zákonných náležitostí zmluvy o úvere. Subjektívna premlčacia lehota tak začína plynúť odo dňa, kedy sa oprávnený skutočne dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto za neho zodpovedá. Vychádzal pritom z obsahu spisu OS Svidník sp. zn. 7C 236/2015, z ktorého plynie, že žalobca sa o tom, že sa žalovaný na jeho úkor bezdôvodne obohatil, dozvedel až z výpisu jeho úverového účtu, listu žalovaného zo dňa 03.05.2017.

Ďalej poukázal na to, že na predmetnú vec je potrebné aplikovať 10-ročnú objektívnu lehotu podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Platby, ktoré prijal žalovaný od žalobcu nad rámec poskytnutej sumy sú plnením bez právneho dôvodu, keďže úver bol bezúročný a bez poplatkov už od doby jeho uzavretia. Ku všetkým úhradám zo strany žalobcu na predmetný úver došlo v časovom období od 27.09.2007 do 20.05.2013.

4. Úverová zmluva bola uzatvorená 12.06.2007 a žaloba bola podaná na súde 10.04.2018. Objektívna premlčacia doba podľa súdu prvej inštancie uplynula pri splátkach, ktoré boli zaplatené žalobcom v období od 12.06.2007 do 10.04.2008 v rozsahu spolu 355,20 eur, v tejto časti vyhodnotil námietku premlčania žalovaného ako opodstatnenú a žalobu v tomto rozsahu zamietol. Zdôraznil, že k premlčaniu nedošlo u platieb, ktoré žalobca uhradil od 11.04.2008 do 20.05.2013. Nakoľko žalobca nad rámec poskytnutej sumy zaplatil 16.392,40 eur a v časti 355,20 eur bola pohľadávka premlčaná, súd prvej inštancie zaviazal žalovaného na zaplatenie bezdôvodného obohatenia vo výške 16.037,20 eur. Príslušenstvo pohľadávky odôvodnil ust. § 517 ods. 1,2 OZ. Pokiaľ ide o právny názor vyslovený Najvyšším súdom SR v uznesení sp. zn. 1Cdo 238/2017, tento bol podľa jeho názoru vyvrátený rozsudkom Súdneho dvora EÚ vo veci C-485/19 LH týkajúci sa objektívnej premlčacej doby. Podľa uvedeného rozsudku Súdneho dvora EÚ zásada efektivity sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnene zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe nekalých podmienok v zmysle Smernice Rady 93/13/ EHS, ktoré sú v rozpore s požiadavkami smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/48 sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu. Zo spomínaného rozhodnutia NS SR by malo vyplývať, že spotrebiteľ odvolávajúci sa na objektívnu premlčaciu dobu by mal preukazovať úmysel žalovaného získať majetkový prospech na jeho úkor. Realizácia tohto právneho názoru v praxi by znamenala praktickú nemožnosť spotrebiteľa takéto skutočnosti preukázať jednak z dôvodu, že nie je v dispozičnej sfére spotrebiteľa mať všetky informácie týkajúce sa konania veriteľa a z dôvodu nejasnosti, vo vzťahu ku ktorej fyzickej osobe by mal spotrebiteľ dokazovať vedomosť o porušovaní jeho práv v prípade, ak je veriteľ právnická osoba. Súdny dvor EÚ rozhodol na základe návrhu na začatie prejudiciálneho konania a poskytol jednoznačnú odpoveď vo vzťahu k aplikácii ust. § 107 ods. 2 OZ. Z tohto rozhodnutia Súdneho dvora EÚ plynie, že právo spotrebiteľa na vydanie bezdôvodného obohatenia sa premlčuje v 10-ročnej premlčacej dobe, keďže aplikácia 3-ročnej premlčacej doby je v rozpore s článkom 47 Charty a zásadou efektivity. Aktuálne zaujal rovnaký právny názor aj Krajský súd v Prešove v rozsudku sp. zn. 10CoCsp 14/2021 a 20CoCsp 1/2021 aj s poukazom na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-485/19. Podobne aj z rozsudku KS Prešov sp. zn. 21Co 108/2018 je zrejmé, že pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúce poznanie skutkových okolností bezdôvodného obohatenia týkajúce sa jeho vzniku a výšky. Nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia v rozsahu sumy 16.037,20 eur s prísl. súd prvej inštancie teda nepovažoval za premlčaný, žaloby v tejto časti vyhovel, o trovách konania strán sporu rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a o povinnosti zaplatiť súdny poplatok rozhodol podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch.

5. Proti tomuto rozsudku, okrem výroku II., podal včas odvolanie žalovaný, ktorý navrhol, aby odvolací súd v tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, aby žalobu ako nedôvodnú zamietol a uplatnil si nárok na náhradu trov konania. Žalovaný odôvodnil odvolanie tým, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam na základe vykonaných dôkazov a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. K otázke premlčania žalovaný uvádza, že má jednoznačne za to, že v konaní nebolo preukázané, kedy došlo k bezdôvodnému obohateniu, resp. čo ho tvorí. Opakovane poukazuje na to, že uplatnený nárok vychádza iba z tvrdenia a matematického výpočtu, čím však nemôže byť preukázané, ktorými platbami sa žalovaný obohatil. Taktiež tvrdí, že nejde o objektívnu lehotu v dĺžke 10 rokov, ale o trojročnú objektívnu premlčaciu lehotu, ktorá uplynula v roku 2016 a rovnako tvrdí, že žaloba nebola podaná ani v rámci subjektívnej premlčacej doby. V okamihu podania žaloby dňa 10.04.2018 bolo preto právo žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčané. Súd prvej inštancie neoprávnene a nespravodlivo preniesol dôkazné bremeno na žalovaného. Žalovaný má za to, že v tomto konaní dôkazné bremeno zaťažuje žalobcu a žiadne zákonné ustanovenie nezakladá povinnosť žalovaného preukázať, že na jeho strane došlo k bezdôvodnému obohateniu neúmyselne. V čase uzatvárania zmluvy žalovaný nemohol vedieť ani predpokladať, že o niekoľko rokov neskôr súd posúdi ním uzavretú zmluvu so žalobcom ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere, v ktorej nie je v rozpore so zákonom uvedená RPMN a z dôvodu rozporu obsahových náležitostí zmluvy s ustanoveniami Zákona o spotrebiteľských úveroch bude tento úver potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Nejde

o prípad, kedy žalovaný úmyselne nerešpektoval právny predpis. Žalovaný sa len mylne domnieval, že zmluva je v súlade s ustanoveniami Zákona o spotrebiteľských úveroch. Poukazuje ďalej na starú rímsku zásadu neznalosť zákona neospravedlňuje. Táto zásada predstavuje právnu fikciu, že každý je oboznámený s platnými a účinnými zákonmi a je si vedomí svojich práv a povinností. Tvrdenie žalobcu, že nemal vedomosť o skutočnosti, že došlo k bezdôvodnému obohateniu je účelové a s prihliadnutím na § 15 zákona č. 400/2015 Zb. mu nemožno priznať právnu relevanciu. O prípadných dôvodoch, prečo je zmluva bezúročná a bez poplatkov vzhľadom na nevyvrátiteľnú právnu domnienku znalosti právnych predpisov, mal mať žalobca vedomosť už pri podpise zmluvy. Žalovaný preto trvá na tom, že nedošlo k riadnemu preukázaniu toho, že sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohacoval úmyselne. Ochrana spotrebiteľa nemôže byť neobmedzená, v danom prípade bola námietka premlčania vznesená oprávnená a súd nesprávne právne posúdil uplatnenie objektívnej lehoty v dĺžke 10 rokov. Na základe týchto dôvodov navrhol žalovaný podanému odvolaniu vyhovieť.

6. Žalobca navrhol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť ako vecne správny a uplatnil si náhradu trov konania. Opätovne zdôraznil, že o tom, že žalovanému zaplatil viac ako mal, sa dozvedel v konaní OS Svidník sp. zn. 7C 236/2015, keď žalovaný 05.05.2017 predložil súdu listinu ohľadom výpisu z úverového účtu. Nárok, ktorý mu súd prvej inštancie priznal titulom bezdôvodného obohatenia tak premlčaný nie je a žaloba bola z jeho strany podaná včas. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil časový limit, kedy bol poskytnutý úver s možnosťou čerpania od 27.09.2007 do 20.05.2013 a následne určil výšku bezdôvodného obohatenia žalovaného na úkor žalobcu vo väzbe na čas podania žaloby.

7. V podaní z 02.08.2023 žalovaný opätovne akcentoval skutočnosť, že v danom prípade nemožno aplikovať 10-ročnú objektívnu premlčaciu dobu a zotrval na svojej argumentácii vyjadrenej v podanom odvolaní.

8. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok, okrem výroku II., ktorý nebol dotknutý odvolaním strán sporu v zmysle zásad vyjadrených v § 379 a nasl. zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP, spolu s konaním ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného dôvodné nie je.

9. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

10. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s porušením práva na spravodlivý proces, inou vadou konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nevykonaním navrhovaných dôkazov, neobstátim zisteného skutkového stavu a namietaným nesprávnym právnym posúdením veci.

11. Odvolací súd zastáva názor, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver a svoje rozhodnutie zdôvodnil v rozsahu, ktorý obstoje v konfrontácii s požiadavkami kladenými na kvalitu súdnych rozhodnutí. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie. Keďže odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok, odvolací súd v plnom rozsahu odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku a len na zdôraznenie dodáva.

12. Medzi stranami nebolo sporné, že žalovaný poskytol úver žalobcovi k ČSOB Kreditnej karte vo výške 40.000,- Sk s možnosťou čerpania od 12.06.2007 a následne žalobca požiadal dňa 05.05.2009 o zmenu výšky úverového limitu na 3.000 eur, čo žalovaný akceptoval. Keďže žalobca neplnil povinnosti plynúce z tohto zmluvného vzťahu, žalovaný zosplatnil pohľadávku z tohto úveru ku dňu 20.11.2013, nebolo sporné, že v tejto súvislosti žalobca čerpal finančné prostriedky v celkovej výške 162.219,51 eur a v prospech žalovaného uhradil sumu v celkovej výške 178.611,91 eur.

13. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil vzťah z takto uzatvorenej zmluvy o úvere ako spotrebiteľský, ktorý je potrebné posúdiť v zmysle predpokladov § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom v čase uzatvorenia zmluvy.

14. V predchádzajúcom konaní, ktoré bolo vedené medzi stranami sporu na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 7C 236/2015, konajúci súd prvej inštancie dospel k záveru, že zmluva neobsahuje zákonnú náležitosť vyplývajúcu z § 4 ods. 2 písm. g) zákona č. 258/2001 Zb. a teda uvedenie ročnej percentuálnej miery nákladov v dôsledku čoho bol úver kvalifikovaný ako bezúročný a bezpoplatkový a žaloba o zaplatenie istiny 3.514,55 eur s prísl. bola zamietnutá rozsudkom zo dňa 16.10.2017, č.k. 7C 236/2015-200, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 25.11.2017.

15. V tomto konaní žalobca vo vzťahu k žalovanému žiada vydať bezdôvodné obohatenie (§ 451 a nasl. Občianskeho zákonníka) a žalovaný v tejto súvislosti uplatnil námietku premlčania.

16. Občiansky zákonník v ust. § 107 upravuje premlčaciu dobu pre vydanie bezdôvodného obohatenia, pričom rozlišuje medzi subjektívnou a objektívnou premlčacou dobou.

17. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Súdneho dvora EÚ sp. zn. C-485/19 zo dňa 22.04.2021, ktorý rozhodol takto: „Zásada efektivity sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnené zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe nekalých podmienok v zmysle smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách alebo na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu.“

7.1. Súdny dvor v dôvodoch a jednotlivých článkoch rozhodnutia poukázal na to že:

„ 56. V prvom rade, pokiaľ ide o námietku premlčacej lehoty voči žalobám podaným spotrebiteľmi na uplatnenie práv, ktoré im vyplývajú z práva Únie, je potrebné uviesť, že takéto pravidlo nie je samo osebe v rozpore so zásadou efektivity, pokiaľ jeho uplatnenie v praxi neznemožňuje alebo nadmerne nesťažuje výkon práv priznaných osobitne smernicami 93/13 a 2008/48.

57 Súdny dvor už totiž uznal, že ochrana spotrebiteľa nie je absolútna a že stanovenie primeraných lehôt na podanie žalôb pod hrozbou preklúzie v záujme právnej istoty je zlučiteľné s právom Únie (rozsudky z 9. júla 2020, Raiffeisen Bank a BRD Groupe Sociétés Générale, C 698/18 a C 699/18, EU:C:2020:537, bod 56, ako aj zo 16. júla 2020, Caixabank a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, C 224/19 a C 259/19, EU:C:2020:578, bod 82, ako aj citovanú judikatúru).

58 Konkrétnejšie Súdny dvor už rozhodol, že článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice 93/13 nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že žaloba o určenie neplatnosti nekalej podmienky uvedenej v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom sa nepremičuje, a zároveň uplatňuje premlčaciu lehotu na žalobu o uplatnenie reštitučných účinkov tohto určenia, pričom musia byť dodržané zásady ekvivalencie a efektivity (pozri v tomto zmysle rozsudky z 9. júla 2020, Raiffeisen Bank a BRD Groupe Sociétés Générale, C 698/18 a C 699/18, EU:C:2020:537, bod 58, ako aj zo 16. júla 2020, Caixabank a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, C 224/19 a C 259/19, EU:C:2020:578, bod 84).

59 V druhom rade pokiaľ ide o stanovenú dĺžku skúmanej premlčacej lehoty, ktorá je v tomto prípade tri roky, Súdny dvor rozhodol, že pokiaľ je táto lehota stanovená a vopred známa, zdá sa, že lehota v takomto rozsahu je v zásade dostatočná na to, aby dotknutému spotrebiteľovi umožnila pripraviť a podať účinný prostriedok nápravy, takže táto dĺžka sama osebe nie je nezlučiteľná so zásadou efektivity (pozri v tomto zmysle rozsudky z 9. júla 2020, Raiffeisen Bank a BRD Groupe Sociétés Générale, C 698/18 a C 699/18, EU:C:2020:537, body 62 a 64, ako aj zo 16. júla 2020, Caixabank a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, C 224/19 a C 259/19, EU:C:2020:578, bod 87 a citovanú judikatúru).

60 Pokiaľ však ide v treťom rade o stanovený začiatok plynutia skúmanej premlčacej lehoty, za okolností, o aké ide vo veci samej, existuje nezanedbateľné riziko, že dotknutý spotrebiteľ sa počas stanovenej lehoty nebude dovolávať práv, ktoré mu priznáva právo Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. marca 2020, OPR Finance, C 679/18, EU:C:2020:167, bod 22 a citovanú judikatúru), v dôsledku čoho by sa ocitol v situácii, že by tieto práva nemohol uplatniť.

61 Z informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom, a to najmä v rámci jeho prvej otázky, totiž vyplýva, že trojročná lehota stanovená v § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu, pričom k premlčaniu dôjde aj vtedy, keď spotrebiteľ nie je sám schopný

posúdiť, či je zmluvná podmienka nekalá, alebo keď nevedel o nekalej povahe predmetnej zmluvnej podmienky.

62 V tejto súvislosti je potrebné zohľadniť znevýhodnené postavenie, v ktorom sa spotrebiteľia nachádzajú voči predajcom alebo dodávateľom, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a skutočnosť, že je možné, že spotrebiteľia nevedia o svojich právach vyplývajúcich zo smernice 93/13 alebo zo smernice 2008/48, prípadne že nepoznajú ich rozsah (pozri v tomto zmysle rozsudky z 9. júla 2020, Raiffeisen Bank a BRD Groupe Sociétés Générale, C 698/18 a C 699/18, EU:C:2020:537, body 65 až 67, ako aj zo 16. júla 2020, Caixabank a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, C 224/19 a C 259/19, EU:C:2020:578, bod 90 a citovanú judikatúru).

63 Ako pritom v podstate uviedol generálny advokát v bodoch 71 až 73 svojich návrhov, zmluvy o úvere, akou je zmluva, o akú ide vo veci samej, sa vo všeobecnosti plnia počas dlhého obdobia, a preto, ak je udalosťou, na základe ktorej začína plynúť trojročná premlčacia lehota, akákoľvek platba uskutočnená dlžníkom, čo musí overiť vnútroštátny súd, nemožno vylúčiť, že prinajmenšom pre časť uskutočnených platieb môže dôjsť k uplynutiu premlčacej lehoty ešte predtým, než sa skončí platnosť zmluvy, takže takýto režim premlčania môže spotrebiteľom systematicky odopierať možnosť domáhať sa vrátenia platieb uskutočnených na základe zmluvných podmienok, ktoré sú v rozpore s uvedenými smernicami.

64 Preto je potrebné dospieť k záveru, že procesné podmienky, o aké ide vo veci samej, tým, že vyžadujú od spotrebiteľa, aby podal žalobu v lehote troch rokov od dátumu, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu, pričom k tomuto obohateniu môže dôjsť počas plnenia dlhodobej zmluvy, sú takej povahy, že môžu nadmerne sťažovať výkon práv, ktoré mu priznáva smernica 93/13 alebo smernica 2008/48, a teda že tieto podmienky sú v rozpore so zásadou efektivity (pozri analogicky rozsudky z 9. júla 2020, Raiffeisen Bank a BRD Groupe Sociétés Générale, C 698/18 a C 699/18, EU:C:2020:537, body 67 a 75, ako aj zo 16. júla 2020, Caixabank a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, C 224/19 a C 259/19, EU:C:2020:578, bod 91).

65 Okrem toho ako uviedol generálny advokát v bodoch 87 a 89 svojich návrhov, úmysel predajcu alebo dodávateľa, ktorý využil zmluvnú podmienku považovanú za nekalú, nemá vo vzťahu k právam spotrebiteľov vyplývajúcim z ustanovení smernice 93/13 žiadny význam, a to isté platí aj pokiaľ ide o článok 10 ods. 2 smernice 2008/48. Preto spotrebiteľ nemôže mať na účely uplatnenia svojich práv vyplývajúcich z týchto ustanovení povinnosť preukazovať úmyselnú povahu konania príslušného predajcu alebo dodávateľa. Z toho vyplýva, že možnosť predĺžiť trojročnú premlčaciu lehotu pod podmienkou, že spotrebiteľ preukáže úmysel predajcu alebo dodávateľa, ako je stanovená v § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nemôže vyvrátiť konštatovanie uvedené v predchádzajúcom bode tohto rozsudku.

66 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy je na prvú otázku potrebné odpovedať tak, že zásada efektivity sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnene zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe nekalých podmienok v zmysle smernice 93/13 alebo na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami smernice 2008/48, sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu.

18. V spojenej veci Súdny dvor (prvá komora) C 776/19 až C 782/19 rozhodol takto:

„1. Článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách v spojení so zásadou efektivity sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá na účely podania návrhu spotrebiteľom:

- na konštatovanie nekalej povahy podmienky nachádzajúcej sa v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a týmto spotrebiteľom stanovuje premlčaciu lehotu,
- na vrátenie neoprávnene zaplatených súm na základe takýchto nekalých podmienok stanovuje päťročnú premlčaciu lehotu, keďže táto lehota začína plynúť ku dňu prijatia ponuky úveru, takže spotrebiteľ nemusel v tomto čase poznať všetky svoje práva vyplývajúce z tejto smernice.

2. Článok 4 ods. 2 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že podmienky zmluvy o úvere, ktoré stanovujú, že cudzia mena je menou úverového účtu a euro je menou platieb, a ktoré majú za následok, že kurzové riziko nesie dlžník, patria do pôsobnosti tohto ustanovenia v prípade, že tieto podmienky stanovujú podstatný prvok charakterizujúci uvedenú zmluvu.

3. Článok 4 ods. 2 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že v rámci zmluvy o úvere vyjadrenom v cudzej mene je požiadavka transparentnosti podmienok tejto zmluvy, ktoré stanovujú, že cudzia mena je menou úverového účtu a euro je menou platieb, a ktoré majú za následok, že kurzové riziko nesie dlžník, splnená v prípade, že predajca alebo dodávateľ poskytol spotrebiteľovi dostatočné a presné informácie umožňujúce priemernému spotrebiteľovi, ktorý je riadne informovaný a primerane pozorný a

obozretný, pochopiť konkrétne fungovanie predmetného finančného mechanizmu a zhodnotiť tak riziko negatívnych, potenciálne významných ekonomických dôsledkov takýchto podmienok na jeho finančné záväzky počas celej doby trvania tej istej zmluvy.

4. Smernica 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby dôkazné bremeno v súvislosti s preukázaním jasnej a zrozumiteľnej povahy zmluvnej podmienky v zmysle článku 4 ods. 2 tejto smernice niesol spotrebiteľ.

5. Článok 3 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že podmienky zmluvy o úvere, ktoré stanovujú, že cudzia mena je menou úverového účtu a euro je menou platieb, a ktoré majú za následok, že kurzové riziko bez toho, aby bolo obmedzené, nesie dlžník, môžu vytvárať v neprospech spotrebiteľa značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach, ktoré vyplývajú stranám z uvedenej zmluvy, keďže predajca alebo dodávateľ nemohol pri dodržaní požiadavky transparentnosti vo vzťahu k spotrebiteľovi rozumne očakávať, že po predchádzajúcom individuálnom dojednaní tento spotrebiteľ prijme neúmerné kurzové riziko, ktoré vyplýva z takýchto podmienok.

V odôvodnení Súdny dvor EÚ uviedol v bodoch:

37. V treťom rade z ustálenej judikatúry vyplýva, že zmluvnú podmienku vyhlásenú za nekalú treba v zásade chápať tak, že nikdy neexistovala, takže nemôže voči spotrebiteľovi vyvolávať účinky. Súdny dvor z toho vyvodil, že súdne konštatovanie nekalej povahy takejto podmienky musí v zásade viesť k navráteniu právnej a skutkovej situácie spotrebiteľa, v ktorej by sa nachádzal v prípade neexistencie uvedenej podmienky, takže povinnosť vnútroštátneho súdu neuplatniť nekalú zmluvnú podmienku, ktorá ukladá zaplatenie súm, ktoré sa preukážu ako neoprávnené, má v zásade reštitučný účinok, ktorý sa vzťahuje na tieto isté sumy (pozri v tomto zmysle rozsudky z 21. decembra 2016, Gutiérrez Naranjo a i., C 154/15, C 307/15 a C 308/15, EU:C:2016:980, body 61 a 62, ako aj z 9. júla 2020, Raiffeisen Bank a BRD Groupe Sociétés Générale, C 698/18 a C 699/18, EU:C:2020:537, bod 54).

38. Z tohto hľadiska treba usúdiť, že najmä na účely zabezpečenia účinnej ochrany práv, ktoré spotrebiteľovi vyplývajú zo smernice 93/13, musí mať spotrebiteľ možnosť kedykoľvek namietajú nekalú povahu zmluvnej podmienky nielen ako prostriedok obrany, ale aj na účely určenia nekalej povahy zmluvnej podmienky súdom, takže návrh podaný spotrebiteľom na účely konštatovania nekalej povahy podmienky uvedenej v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom nemôže podliehať nijakej premlčacej lehote.

46. Treba uviesť, že premlčacia lehota môže byť zlučiteľná so zásadou efektivity len vtedy, ak spotrebiteľ mal možnosť oboznámiť sa so svojimi právami predtým, ako táto lehota začala plynúť alebo uplynúť (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 6. októbra 2009, Asturcom Telecomunicaciones, C 40/08, EU:C:2009:615, bod 45; z 9. júla 2020, Raiffeisen Bank a BRD Groupe Sociétés Générale, C 698/18 a C 699/18, EU:C:2020:537, bod 67, ako aj zo 16. júla 2020, Caixabank a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, C 224/19 a C 259/19, EU:C:2020:578, bod 91).

47. Namietnutie takej päťročnej premlčacej lehoty, o akú ide vo veci samej, voči návrhu podanému spotrebiteľom na účely vrátenia neoprávnených súm na základe nekalých podmienok v zmysle smernice 93/13, pričom táto lehota začína plynúť ku dňu prijatia ponuky úveru, však nemôže zabezpečiť uvedenému spotrebiteľovi účinnú ochranu, keďže táto lehota môže uplynúť ešte predtým, ako sa spotrebiteľ môže dozvedieť o nekalej povahe podmienky nachádzajúcej sa v dotknutej zmluve. Takáto lehota nadmerne sťažuje výkon práv, ktoré tomuto spotrebiteľovi vyplývajú zo smernice 93/13, a preto je v rozpore so zásadou efektivity (pozri analogicky rozsudky z 9. júla 2020, Raiffeisen Bank a BRD Groupe Sociétés Générale, C 698/18 a C 699/18, EU:C:2020:537, body 67 a 75, ako aj zo 16. júla 2020, Caixabank a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, C 224/19 a C 259/19, EU:C:2020:578, bod 91).

84. Z tohto hľadiska treba uviesť, že dodržanie zásady efektivity a dosiahnutie cieľa sledovaného smernicou 93/13, ktorý spočíva v ochrane spotrebiteľa vyvážením asymetrie medzi postavením predajcu alebo dodávateľa a postavením spotrebiteľa, nemožno zabezpečiť, ak by dôkazné bremeno v súvislosti s preukázaním jasnej a zrozumiteľnej povahy zmluvnej podmienky v zmysle článku 4 ods. 2 tejto smernice niesol spotrebiteľ.

85. Ako totiž vo svojich písomných pripomienkach v podstate uviedli francúzska vláda a Európska komisia, účinnosť výkonu práv priznaných smernicou 93/13 by nemohla byť zabezpečená, ak by mal spotrebiteľ povinnosť preukázať negatívnu skutočnosť, a to konkrétne že mu predajca alebo dodávateľ neposkytol všetky informácie potrebné na splnenie požiadavky transparentnosti, tak ako vyplýva najmä z článku 4 ods. 2 smernice 93/13.“

19. V spojených veciach C-698/18 a C-699/18, SÚDNY DVOR EÚ (štvrtá komora) rozhodol takto:

1. Článok 2 písm. b), článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia

vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že žaloba o určenie neplatnosti nekalej podmienky uvedenej v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom sa nepremlčuje, a zároveň uplatňuje premlčaciu lehotu na žalobu o uplatnenie reštitučných účinkov tohto určenia, ak táto lehota nie je menej priaznivá, ako lehota týkajúca sa podobných žalôb vnútroštátnej povahy (zásada ekvivalencie), a nevedie k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu výkonu práv vyplývajúcich z práva Únie, osobitne zo smernice 93/13 (zásada efektivity).

2. Článok 2 písm. b), článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice 93/13, ako aj zásady ekvivalencie, efektivity a právnej istoty sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia súdnemu výkladu vnútroštátnej právnej úpravy, podľa ktorého žaloba o vrátenie súm bezdôvodne zaplatených na základe nekalej podmienky nachádzajúcej sa v zmluve uzatvorenej medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom podlieha trojročnej premlčacej lehote, ktorá začína plynúť odo dňa úplného splnenia tejto zmluvy, ak sa predpokladá, bez potreby overenia, že k tomuto dátumu spotrebiteľ musel vedieť o nekalom charaktere predmetnej zmluvnej podmienky, alebo keď pre podobné žaloby založené na určitých vnútroštátnych právnych predpisoch táto lehota začína plynúť až od okamihu určenia právneho dôvodu týchto žalôb súdom.

3. Súdny dvor Európskej únie nemá právomoc odpovedať na otázky položené Tribunalul Specializat Mureș (Špecializovaný súd Mureș, Rumunsko) v jeho rozhodnutí z 12. júna 2018 v súvislosti s vecou C-699/18.

20. Zhrňujúc uvedené pre naplnenie zmyslu a účelu čl. 6 ods. 1, čl. 7 ods. 1 Smernice Rady 93/13 EHS v zásade bez ďalšieho vzhľadom na odbornú zdatnosť v činnosti poskytovania pôžičiek sa úmysel žalovaného- dodávateľa prezumuje a dôkazné bremeno ho zaťažuje v otázke preukázania okolnosti neúmyselného konania.

21. Zabezpečujúc výklad v súlade s uvedenými rozhodnutiami Súdneho dvora pre nesťaženie výkonu práva na účely vrátenia neoprávnene zaplatených súm (bezdôvodného obohatenia), premlčacia doba môže byť zlučiteľná so zásadou efektivity len vtedy, ak spotrebiteľ mal možnosť oboznámiť sa so svojimi právami predtým, ako táto doba začala plynúť alebo uplynula (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 6. októbra 2009, Asturcom Telecomunicaciones, C 40/08, EU:C:2009:615, bod 45; z 9. júla 2020, Raiffeisen Bank a BRD Groupe Sociétés Générale, C 698/18 a C 699/18, EU:C:2020:537, bod 67, ako aj zo 16. júla 2020, Caixabank a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, C 224/19 a C 259/19, EU:C:2020:578, bod 91).

22. Premlčacia doba teda v súdnej veci mohla začať spotrebiteľovi plynúť odo dňa keď sa skutočne dozvedel, že poskytol dodávateľovi plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky na ktoré dodávateľ zjavne právo nemal.

23. Súd prvej inštancie správne akcentoval, že výsledky v spomínaných prejudiciálnych konaniach nepodporujú záver vychádzajúci z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 1Cdo 238/2017, práve naopak, podstatným v prejednávanej veci je v prvom rade unesenie dôkazného bremena zo strany dodávateľa vo vzťahu k vyvráteniu prezumpcie úmyslu. Žalovaný ako bankový subjekt má dlhodobo v predmete svojej činnosti aj poskytovanie úverov a teda práve jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov a žalovaný ako profesionál musel vedieť a poznať zákonnú požiadavku náležitosti úverovej zmluvy podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch a to pokiaľ ide o náležitosť plynúcu z § 4 ods. 2 písm. g) zákona č. 258/2001 Z.z. Takéto konanie možno považovať za úmyselné porušenie Občianskeho zákonníka, ako aj zákona o spotrebiteľských úveroch a z toho potom vyplýva ako nutný dôsledok aj úmysel (minimálne nepriamy) na strane dodávateľa získať bezdôvodné obohatenie, ako to správnym spôsobom právne vyhodnotil aj súd prvej inštancie.

24. Pokiaľ prvoinštančnému súdu bolo preukázané, že žalobca sa skutočne dozvedel o tom, že plnil to, čo plniť nemal, v priebehu konania Okresného súdu Svidník sp. zn. 7C 236/2015, na pojednávaní konanom dňa 15.10.2017 a to z listu žalovaného z 03.05.2017, potom možno konštatovať, že žaloba žalobcu bola podaná včas (v lehote dvoch rokov odkedy sa dozvedel o tom, že plnil to, čo plniť nemal). Za stavu, ak bola žaloba podaná dňa 10.04.2018, možno konštatovať neopodstatnenosť námietky premlčania vnesenej žalovaným. Za tejto situácie odvolací súd konštatuje aj správnosť úvah súdu prvej inštancie o možnosti aplikovania 10-ročnej objektívnej premlčacej doby v prejednávanej veci na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré je predmetom tohto konania. Tým je zároveň daná možnosť a dôvodnosť odklonu od vyššie uvedeného názoru Najvyššieho súdu SR.

25. Odvolací súd navyše v tejto súvislosti poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR vydané v konaní sp. zn. 7Cdo 268/2021, podľa ktorého analogická aplikácia 10-ročnej objektívnej premlčacej doby súdmi Slovenskej republiky pri práve spotrebiteľa na vydanie bezdôvodného obohatenia (§ 107 ods. 2 OZ) získaného plnením na základe spotrebiteľskej úverovej zmluvy, je právnym dôsledkom prednosti rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-485/19 zo dňa 22.04.2021 v právnom priadku Slovenskej republiky. V spomínanom rozhodnutí dovolací súd zdôraznil, že bolo potrebné individualizovať, kedy žalobca nadobudol vedomosť o tom, že došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Na pojednávaní dňa 14.08.2020 právny zástupca žalobcu predložil súdu potvrdenie Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, z ktorého vyplynulo, že ho toto Združenie dňa 24.08.2016 poučilo o náležitostiach, ktoré spotrebiteľská zmluva má obsahovať, ako aj o neprijateľnosti zmluvných podmienok a tento deň považovali súdy za deň, kedy sa pôvodný žalobca dozvedel o vzniku bezdôvodného obohatenia žalovanej strany. Vychádzať preto treba z reálneho momentu, kedy sa pôvodný žalobca dozvedel o tom, že sa žalovaný na jeho úkor bezdôvodne obohatil (do pozornosti bod 21. uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo 268/2021).

26. Relevantnej procesnej úprave založenej na pomere miery úspechu tej-ktorej sporovej strane súčasne zodpovedá aj súvisiaci výrok o trovách prvoinštančného konania, ako aj výrok o povinnosti žalovaného zaplatiť súdny poplatok.

27. Na základe všetkých uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny okrem výroku II. potvrdil postupom podľa § 387 ods. 1 CSP.

28. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalobca, ktorý bol úspešným účastníkom tohto štádia konania patrí náhrada trov vo vzťahu k žalovanému v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie v ďalšom konaní postupom podľa § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).